

Nr 427.

Av herr **Lindhagen m. fl.**, om skrivelse till *Kungl. Maj:t* angående inställande av militärövningarna tillsvidare under år 1917.

Av interpellationsdebatten i livsmedelsfrågan, som nyligen ägde rum i andra kammaren, framgick, hur allvarligt läget var för landet och huru ovisst den kommande tidens skickelser ställde sig i fråga om tillgodoseendet av landets oundgängligaste behov av förnödenheter. Statsministerns utredning ådagalade, att landets innevånare under alla förhållanden under de närmaste tiderna måste finna sig i en synnerlig förknappning i de normala behoven och den allt svårare dyrtid, som i följd därav trots all lagstiftning synes vara oundviklig.

På samma gång betonades emellertid, att allting måste göras som kunde vara ägnat att mildra svårigheterna. Såväl under debatten liksom förut från regeringen och dess organ har framhållits nödvändigheten att dels rationellt utnyttja alla tillgängliga förråd och dels under den kommande sommaren i största möjliga omfattning odla jorden för erhållande av jordbruksprodukter.

Under sådana förhållanden måste enligt vår uppfattning en alldeles särskild uppmärksamhet ägnas åt angelägenheten att militärväsendets krav få offras för att tillgodose denna sak.

Det vore av stort intresse, att den av regeringen nu utlovade offentligheten även fick sprida sitt ljus över storleken av de förråd av livsmedel, som tilläventyrs lagrats för speciellt militära ändamål. Statsministern i sitt svar framhöll även vid ett par tillfällen i talet, att vissa delar av de nu enligt beräkning befintliga landsförråden måste borträknas såsom behövliga för att ytterligare öka de militära förråden.

En ökad tillgång på livsmedel skulle således vara att kunna motse, ifall under närmaste tiderna neutralitetsvakten och värnpliktsövningarna inställdes med hänsyn till det kritiska tidsläget på livsmedelsmarknaden. Därigenom gagnades också den andra oundgängliga uppgiften, nämligen att befrämja odlingen under instundande sommar. Uppmaningarna till

sådant odlingsarbete bli endast en innehållslös gest, därest jordbruksnäringsens unga män hållas borta i förenämnda improduktiva och tärande sysselsättningar. Och då under debatten framhölls, hur även småbondens dragare utmärklades av förbudet mot viss utfodring, så framstår såsom en så mycket större orimlighet, att en del av förrådet skall användas för att giva en god näring åt artilleriets, kavalleriets och trängens hästar, för att de skola utan den ringaste nytta under närvarande förhållanden kunna utnyttjas till krigsövningar. Det vore väl då riktigare att spänna dessa dragare ifrån de militära vagnarna och sätta dem framför bondens plog.

Några betänkligheter ur synpunkten av vårt militära läge böra numera ej rimligtvis kunna framföras mot ett sådant förslag. Den av åtskilliga fruktade ryska faran tillhör i detta ögonblick historien; överallt göra sig gällande önsknings om fred, och en fred, som blir varaktig; tryggande av alla nationers rätt börjar utbreda sig som ett axiom. Det synes oss i det nuvarande tidsläget oförsvarligt att med stora kostnader och uppoffringar upprätthålla en fiktion av krigsfara och därigenom i så hög grad öka verkliga svårigheter som i realiteten föreligga. Det är meningslöst för att icke säga något värre att inför den hotande hungersnöden upprätthålla den stundande sommarens militärövningar.

På grund av vad sålunda anförts och under åberopande av 55 § 2 mom. riksdagsordningen hemställes,

att riksdagen för ett allmännyttigt utnyttjande av landets nuvarande livsmedelstillgång samt främjande under instundande sommar av största möjliga produktion av livsförnödenheter ville hos Kungl. Maj:t begära, att militärövningarna måtte tills vidare under innevarande år i sin helhet eller i väsentlig mån inställas.

Stockholm den 27 april 1917.

*Carl Lindhagen. Ivar Vennerström. Thure Widlund. Ernst Hage.
C. O. Johansson. Magnus Bengtsson. K. Lundberg. Rikard Eronn.
Christian Ericson. Fabian Månsson. J. Henry Erikson.
C. Winberg. K. W. Skareen.*